

Inari-Utsjoki yhteistoiminta-alueen terveydensuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2025–28

Sisältää tarkastussuunnitelman
vuodelle 2025

Ympäristöjaoston hyväksymä 11.2.2025
Voimaantulo 1.3.2025

Organisaatio:Inarin kunta

Yhteystiedot:Piiskuntie 2 99800 Ivalo, inari@inari.fi, www.inari.fi

Osasto / hanke / viite:Tekninen osasto / terveysvalvonta

Hyväksyntä:Ympäristöjaosto

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
1.1	Terveydensuojelulain tavoite ja kunnan tehtävät	3
1.2	Terveydensuojeluvalvontasuunnitelman säädöserusta, tavoite ja sisältö.....	3
1.3	Kunnan terveydensuojeluvalvontaviranomaisen tehtävät	4
1.4	Inarin ja Utsjoen kuntien yhteistoiminta ympäristöterveydenhuollossa	4
1.5	Henkilöstö	4
2	Valvonta	4
2.1	Ilmoitusvelvollisuus.....	4
2.2	Riskinarviointi ja säännöllinen valvonta.....	5
2.3	Näytteenotto	6
2.4	Muut valvonnan keinot.....	7
3	Terveydensuojeluvalvonnan toteutumisen arviointi ja raportointi	7
4	Terveydensuojeluvalvonnan painopisteet	7
4.1	Talousvesivalvonnan uudet sisällöt	7
4.2	Osaaminen ja paikalliset tarpeet viranomaisvalvonnassa	8
4.3	Valmius ja varautuminen	8
5	Valvontaohjelmakauden arviointi	8
6	Suunnitelmallisen säännöllisen valvonnan kohdetyypit ja suunnitelmallinen valvonta vuonna 2025	9
6.1	Valvontakohteet taulukoituna kohdetyypeittäin	10

1 Johdanto

1.1 Terveydensuojelulain tavoite ja kunnan tehtävät

Terveydensuojelulain (763/1994) tarkoituksena on suojella ihmisen terveyttä ennaltaehkäisemällä terveyshaittoja ja poistamalla tai vähentämällä todettuja haittoja. Terveydensuojelun toimintaympäristö on muutoksessa ja terveydensuojeluvalvonnalla on tärkeää olla valmiutta tarkastella myös uusia mahdollisia terveyshaittoja, jotka liittyvät mm. ilmastonmuutokseen ja pandemioihin.

Terveydensuojelulaki on vanha ja osittain hajanainen, minkä myötä terveydensuojelulain kokonaisuudistus on käynnistetty. Kokonaisuudituksessa on määrä tarkastella laajasti säädösten toimivuutta ja ajantasaisuutta sekä säätää nykyistä kattavammin mm. viranomaisvalvonnasta, hallintomenettelyistä ja viranomaisten käyttämistä tietojärjestelmistä. Uuden lain voimaantulotavoite on 1.1.2027 eli tämä terveydensuojeluvalvontaa ohjaava lainsäädäntöpohja uudistunee tämän valvontaohjelmakauden aikana.

Terveydensuojelulain mukaan kunnilla on päävastuu terveydensuojeluvalvonnan toteuttamisesta. Kunnan toteuttaman valvonnan ohjauksessa tapahtuu ohjelmakaudella muutos, kun Valvira, aluehallintovirastot ja ELY-keskuksen ympäristöä ja luonnonvaroja koskevat lupa- ja valvontatehtävät yhdistetään uuteen monialaiseen Lupa- ja valvontavirastoon, jonka toiminnan on suunniteltu alkavan viimeistään vuonna 2026.

1.2 Terveydensuojeluvalvontasuunnitelman säädösperusta, tavoite ja sisältö

Valvira laatii terveydensuojelulain (763/1994, 4 a §) nojalla valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman, joka perustuu ympäristöterveydenhuollon yhteiseen valtakunnalliseen valvontaohjelmaan. Kunnan tehtävänä on laatia valvonta-alueen koskeva terveydensuojelun valvontasuunnitelma, jossa huomioidaan terveydensuojelun valtakunnallinen valvontaohjelma paikallisten tarpeiden mukaisesti (TsL 6 §).

Valvontasuunnitelmassa kuvattavia asioita ovat:

- säännölliset tarkastukset
 - riskinarviointi
 - näytteenotto
 - muut valvontakeinot
 - valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi
 - muu valvonta ja terveyshaittoja ennaltaehkäisevä viranomaistatoiminta
 - muut terveydensuojelutehtävät kuten lausunnot, kuntalaisten ohjaus ja neuvonta
 - häiriötilannesuunnitelmien päivittäminen
 - häiriötilanteiden harjoittelu
-

1.3 Kunnan terveydensuojeluvalvontaviranomaisen tehtävät

Kunnan tehtäviin kuuluu terveydensuojelulain mukaisten kohteiden säännöllinen valvonta, terveydensuojelusta tiedottaminen sekä terveydensuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestäminen. Säännöllisen ja suunnitelmallisen valvonnan lisäksi kunnan terveydensuojelun valvontaan kuuluu ilmoitusten käsittely, asumisterveyteen liittyvät tarkastukset, epidemiaselvitykset, lausuntojen antaminen mm. kaavoitukseen ja ympäristöluvitukseen liittyen, kuntalaisten valitusten käsittely sekä niihin liittyvät selvitykset ja valvontatoimet. Voimavaroja vaativat lisäksi toiminnan suunnittelu ja seuranta, laskutus sekä toimijoiden neuvonta ja ohjaus. Myös näiden tehtävien hoitamiseen on varattava riittävästi aikaa kokemukseen ja riskinarviointiin perustuen.

Tällä ohjelmakaudella terveydensuojeluvalvonnassa keskeisenä tavoitteena on edellisten ohella keskitetyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä Vatin käytön monipuolistaminen sekä kohdekohtaisen riskinarvioinnin syventäminen ja soveltaminen käytäntöön. Resursseja kohdistetaan aikaisempaa enemmän myös varautumiseen, joka on yksi painopistealueista ja joka korostuu nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa ja ilmastonmuutoksen edetessä.

1.4 Inarin ja Utsjoen kuntien yhteistoiminta ympäristöterveydenhuollossa

Inarin ja Utsjoen kunnat ovat aloittaneet ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminnan 1.1.2008. Näiden kuntien ympäristöterveydenhuollon tehtäviä hoitaa Inarin kunnan terveystarkastus, ja yhteinen terveydensuojeluvalvontaviranomainen on Inarin kunnan ympäristöjaosto (jatkossa teknisen lautakunnan ympäristöjaosto).

1.5 Henkilöstö

Toimialan vastuuhenkilönä toimii Inarin kunnan terveystarkastuksen johtaja. Terveydensuojeluvalvontaa suorittavat terveydensuojelutarkastaja ja terveystarkastuksen johtaja. Yksikön yhteystiedot on koottu ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan.

Suunnitelmallisen terveydensuojeluvalvonnan laskennallinen henkilöstötarve on esitetty yhteisessä valvontasuunnitelmassa. Tarve on laskettu aiempien vuosien tarkastusmäärien sekä kokemukseen perustuvan riskinarvioinnin perusteella. Resurssitarpeessa on huomioitu pitkät välimatkat.

2 Valvonta

2.1 Ilmoitusvelvollisuus

Terveydensuojelulain 13 §:n mukaiset toiminnot ovat ilmoitusvelvollisia ja kuuluvat tavallisesti säännöllisen valvonnan piiriin. Näiden ohella ovat terveydensuojelulain 18 §:n mukaiset talousvettä toimittavat laitokset, jotka edellyttävät hyväksyntää.

Toimijat ovat usein tietämättömiä ilmoitusvelvollisuudestaan, minkä vuoksi uusia toimijoita kartoitetaan aktiivisesti esimerkiksi lehti-ilmoituksista ja yritysten some-kanavilta. Tietoa uusista kohteista saadaan myös muilta viranomaisilta.

Toimijan oma-aloitteisesti tai pyydettyä toimitettu ilmoitus käsitellään ja ilmoituksen tekijälle toimitetaan vastaanottoilmoitus. Samalla annetaan tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa, ilmoitetaan kohteen tarkastustarve ja mahdollisuuksien mukaan ensimmäisen tarkastuksen ajankohta. Valvontakohteet rekisteröidään valtakunnalliseen valvontatietokanta Vati:in.

2.2 Riskinarviointi ja säännöllinen valvonta

Terveysturvallisuuden yleisperiaatteen mukaan toimijan on huomioitava terveyshaittojen ehkäisy toimintansa suunnittelussa ja toteutuksessa. Terveysturvallisuudessa toteutetaan säännöllistä valvontaa, jonka tavoitteena on tarkastaa kohteet riittävän usein, jotta mahdolliset terveyshaitteet ja -olosuhteet havaitaan.

Paikallisen terveysturvallisuusvalvonnan ohjenuorana on valtakunnallisen valvontasuunnitelman mukaiset riskiluokitukseen perustuvat tarkastustiheydet, joita tarkennetaan valvontayksikön oman riskinarvioinnin perusteella. Kohteiden riskejä arvioidaan kaikkien tarkastusten yhteydessä ja yksittäisten kohteiden tarkastustiheystarvetta muokataan tarvittaessa tehtyjen havaintojen perusteella. Merkittäviä tekijöitä riskinarvioinnin kannalta ovat mm. altistuvien ihmisten määrä, erityisryhmä (lapset, nuoret, vanhukset, liikuntarajoitteiset, sairaat), altistava tekijä, altistuksen kesto ja/tai toistuvuus (jatkuva vai tilapäinen oleskelu), asian kiireellisyys, valvontahistoria, omavalvonnan toimivuus, tilojen kunnossapito ja soveltuvuus harjoitettuun toimintaan, tiedottaminen sekä varautuminen häiriötilanteisiin. Riskinarviointi on jatkuva prosessi, jonka kautta valvontatiheyden ajantasaisuutta tarkastellaan ja tarvittaessa muutetaan.

Säännöllisen valvonnan vähimmäistarkastustiheys on lähtökohtaisesti 0,2 eli yksi tarkastus viiden vuoden välein. Majoittumiseen tarjottujen yksittäisten kalustettujen huoneistojen, loma-asuntojen tai muiden tilojen valvontaan ei sovelleta 0,2 vähimmäistarkastustiheyttä vaan niitä tarkastetaan satunnaisotannan perusteella tarvittaessa (pois lukien vastaanottokeskukset, joihin sovelletaan 0,2 tarkastustiheyttä). Kohteet ovat myös ilmoitusvelvollisia, mutta kentän pirstoutuneisuuden ja yksittäisten kohteiden suuren määrän vuoksi on tehty periaatepäätös, jonka mukaan toimijoihin ei olla systemaattisesti yhteydessä ilmoitusvelvollisuudesta muistuttamiseksi. Kohteilta pyydetään ilmoitus tapauskohtaisesti tarvittaessa ja tarkastuksia tehdään satunnaisesti ja/tai terveyshaittaepäilyyn perustuen.

Tarkastus kuuluu olennaisena osana säännölliseen valvontaan. Tarkastuksen tavoitteena on selvittää aiheuttaako tarkastettava toiminta terveyshaittaa tai esiintyykö kohteessa tekijöitä tai olosuhteita, joista terveyshaittaa voi aiheutua. Tarkastus voi olla valvontakohteessa tehtävä tarkastus tai toimistotyönä tehtävä asiakirjatarkastus, joista ensimmäisenä mainittuja tehdään huomattavasti enemmän. Tarkastukset tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistarkastuksina, mikäli se on tarkoituksenmukaista esimerkiksi koulujen osalta.

Kaikista tarkastuksista laaditaan tarkastuspöytäkirja Vati-järjestelmään. Lähes kaikki pöytäkirjat laaditaan Vati-järjestelmän vakioiduilla tarkastuslomakkeilla, jotta valvonnan yhtenäistäminen valtakunnallisesti mahdollistuu ja sekä valvonnan kohdentumisesta että tuloksista muodostuu systemaattista tietoa.

Vati:n valvontasuunnitelma ja vuotuisen tarkastuskokonaisuuden hahmottaminen on koettu toistaiseksi haastavaksi, joten varsinaiset tarkastussuunnitelmat tehdään vielä Excel-taulukoon. Taulukon hallinta on helppoa pienessä valvontayksikössä. Terveydensuojeluvalvonnan taulukossa on esitetty kaikki terveydensuojelulain mukaiset säännöllisen valvonnan piirissä olevat kohteet toimintatyypeittäin sekä tehdyt tarkastukset noin 10 vuoden ajalta ja suunnitellut tarkastukset vuodelle 2025. Lisäksi käytössä on taulukoitu kuukausittain rytmitetty vuosisuunnitelma, jolla seurataan kaikkien toimialojen valvonnan toteumaa ajantasaisesti.

2.3 Näytteenotto

Terveydensuojelulain mukaiseen valvontaan sisältyy näytteenottoa, joka painottuu Inarin ja Utsjoen yhteistoiminta-alueella talous- ja uimavesinäytteenottoon.

Talousvesien viranomaisnäytteenotossa hyödynnetään Eurofins Ahma Oy:n näytteenottopalvelua. Eurofins Ahma Oy:n näytteenottajat ovat pätevöityneet näytteenottoon, ja alueella toimii useampia vakiintuneita näytteenottajia. Terveydensuojeluvalvonta seuraa, että talousvesinäytteitä otetaan näytteenottosuunnitelman mukaisesti ja että suunnitelmat päivitetään säännöllisesti. Analyysitietojen sähköisen siirtopalvelun käyttöönotossa on ollut haasteita, minkä vuoksi näytteenoton tuloksia on kirjattu toistaiseksi Vati-järjestelmään manuaalisesti. Analyysitietojen sähköinen siirtopalvelu on tavoitteena ottaa käyttöön tämän valvontaohjelmakauden aikana. Lisäksi selvitetään laboratoriopalveluiden saatavuus poikkeustilanteissa myös virka-ajan ulkopuolella.

Inarin kunnan ympäristöyksikkö valvoo yleisten uimarantojen veden laatua STM:n asetuksen 354/2008 (pienet yleiset uimarannat) mukaisesti. Inarin ja Utsjoen kuntien alueella ei ole ns. EU-uimarantoja. Näytteenottotiheyttä on pienennetty ja pienennetään tarvittaessa edelleen paikallisen riskinarvioinnin perusteella, jota tehdään aktiivisesti mm. vuosien valvontahistoriaan perustuen. Terveydensuojeluvalvontaviranomainen ottaa uimarantojen vesinäytteet.

Terveydensuojeluvalvonta valvoo säännöllisesti alueen uima-altaiden vedenlaatua STM:n uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksia ja valvontatutkimuksia koskevan asetuksen (315/2002) mukaan. Valvontatiheyden määrittämisessä on sovellettu paikallista riskinarviointia. Eurofins Ahma Oy suorittaa pääsääntöisesti varsinaisen näytteenoton kohteiden valvontatutkimusohjelmien mukaisesti.

Säännöllisen näytteenoton ohella terveydensuojeluvalvonnalla on valmius näytteenottoon mahdollisissa häiriötilanteissa. Laboratoriopalvelujen saatavuus virka-ajan ulkopuolella toteutettavien häiriötilanteisiin liittyvien talousvesi-, uimavesi- ja allasvesinäytteiden tutkimisen osalta on selvityksessä ja asiaa päivitetään ympäristöterveydenhuollon häiriötilannesuunnitelmaan päivitysprosessin edetessä.

Asumisterveyden valvonnassa näytteenottoa toteutetaan nykyään harvoin, mutta kuitenkin tarvittaessa. Laboratoriopalveluiden käyttö on kirjattu ympäristöterveydenhuollon yhteiseen valvontasuunnitelmaan.

Todettakoon, että näytteenotto on vaikeutunut edellisen ohjelmakauden aikana rahtipalveluiden heikennyttyä. Näytteen saaminen lähimpään laboratorioon riittävän nopeasti on epävarmempaa kuin aikaisemmin ja vaatii näytteenotolta enemmän suunnitelmallisuutta.

2.4 Muut valvonnan keinot

Terveydensuojeluvalvonnassa käytetään monipuolisesti eri valvontakeinoja riippuen kohteesta ja tilanteesta. Valvontakeinojen työkalupakkiin sisältyy yllä kuvattujen suunnitelmallisen valvonnan ja näytteenoton ohella mm. ohjaus ja neuvonta, lausuntojen antaminen ja tarvittaessa sidosryhmätoiminta. Valvonnassa pyritään vaikuttavuuteen, jolloin valvontakeinoista valintaan kulloinkin sopivin ja toimivin. Suunnitelmallisen valvonnan eli säännöllisten tarkastusten ohella käytettävät muut valvonnan keinot tehostavat valvontakokonaisuutta ja valvonnan prosesseja.

3 Terveydensuojeluvalvonnan toteutumisen arviointi ja raportointi

Kohteisiin liittyvä valvontakirjanpito, terveydensuojelutoimintojen ilmoittamiseen liittyvät asiakirjat, tarkastuksista laadittavat tarkastuskertomukset mukaan lukien terveyshaittaperusteisesti tehdyistä tarkastuksista laaditut pöytäkirjat, palavereista pidettävät muistiot, viranomaisnäytteiden tutkimustulokset sekä arviointiraportit talletetaan soveltuvin osin sähköisesti Vati-tietokantaan. Tarkastuspöytäkirjat ja muut asiakirjat tallennetaan myös sähköisesti kohdekohtaisiin verkkokansioihin, joita ylläpidetään osaltaan Vati:n ohella. Verkkokansioiden ylläpitäminen ajan tasalla vaatii pienessä yksikössä vain vähän resursseja, mutta siitä on runsaasti hyötyä esim. Vati:n käyttökatkojen aikana ja Vati:n raportointityökalujen antaman tiedon todentamiseksi oikeaksi.

Terveydensuojeluvalvonnan toteutumista seurataan säännöllisesti ajantasaisen valvontakalenterin avulla ja työpalavereissa. Terveysvalvonnan toteutuminen käsitellään ympäristöjaostossa vuosittain tammi-helmikuussa. Valvontasuunnitelmaa päivitetään ja täsmennetään tarpeiden mukaan ja vuosittain tehtävät päivitykset käsitellään niin ikään ympäristöjaostossa.

4 Terveydensuojeluvalvonnan painopisteet

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisen valvontaohjelman teemana on vaikuttava valvonta ja ydintehtävät, jonka myötä terveydensuojelun valtakunnalliselle valvontaohjelmalle on laadittu täsmentäviä painopistealueita. Pääteemoja ovat talousvesivalvonnan uudet sisällöt, osaaminen ja paikalliset tarpeet viranomaisvalvonnassa sekä valmius ja varautuminen terveydensuojelussa.

4.1 Talousvesivalvonnan uudet sisällöt

Ohjelmakaudella talousvettä toimittavien laitosten riskinhallintasuunnitelmien ajantasaisuudesta varmistutaan ja riskienhallintaa palvelevien tietojärjestelmien tuntemusta pyritään lisäämään.

Ensisijaisia tiloja koskeva velvoite vesilaitteistojen riskinarvioinnista ja -hallintatoimista astuu voimaan 12.1.2029. Velvoitteen voimaantuloon varaudutaan antamalla velvoitteen piirissä oleville toimijoille neuvontaa, jossa toimijoita ohjeistetaan tekemään vesilaitteistojen riskinarviointit ja kannustetaan legionellabakteerin torjuntaan tähtääviin toimenpiteisiin.

Alueellista yhteistyötä pyritään tiivistämään. Yhteistyöhön liittyy osaltaan mm. toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu, tiedonkulun varmistaminen, valvontakäytäntöjen yhtenäistäminen, kokemusten jakaminen ja resurssien tarkoituksenmukainen käyttö (ks. myös kohta 4.2).

4.2 Osaaminen ja paikalliset tarpeet viranomaisvalvonnassa

Valvonta-alueen talousvesitoiminta on suhteellisen vähäriskistä ja alueen laajat talousvesiverkostot ovat yhden vesihuoltolaitoksen toimintaa. Tämän ohella alueella on yksittäisiä talousvesitoimijoita, jotka hankkivat vettä omalla kiinteistöllään tapahtuvaan kaupalliseen matkailutoimintaan. Talousvesivalvonnan osuus ympäristöterveydenhuollon tehtävien kokonaisuudessa on pienehkö, minkä vuoksi viranhaltijoiden varsinaista erikoistumista ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi. Talousvesivalvontaa toteutetaan sekä terveysvalvonnan johtajan että terveydensuojelutarkastajan toimesta ja valvonta pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan työparina, jotta viranhaltijoiden osaamista voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

Talousvesivalvontaan ja uusiin sisältöihin liittyviin koulutuksiin sekä ELY:n säännölliseen Lapin vesivalvojien palaveriin osallistutaan aktiivisesti. Edellisellä valvontaohjelmakaudella on käynnistetty yhteistyö Tunturi-Lapin yhteistoiminta-alueen kanssa, jossa on talousvesivalvonnan erityisosaamista, ja yhteistyötä pyritään tiivistämään tällä ohjelmakaudella. Inarin Lapin Veden talousvesiverkosto ulottuu eteläosaltaan Sodankylän kunnan puolelle, joten yhteistyön tekeminen on luontevaa ja osittain välttämätöntäkin. Yhteistyö edesauttaa yhtenäisten valvontakäytäntöjen käyttöönottoa yhteistoiminta-alueen rajojen yli ja samalla vältetään päällekkäisen työn tekemistä.

4.3 Valmius ja varautuminen

Ympäristöterveydenhuollossa ja myös erikseen terveydensuojelussa painotetaan varautumista ja viranomaisen valmiutta toimia tehokkaasti häiriötilanteessa. Häiriötilanteessa tavoitteena on ehkäistä, selvittää ja poistaa häiriön aiheuttamat terveyshaitat. Häiriön vaikutuksia rajoitetaan mahdollisimman vähäisiksi ja häiriöstä toipuminen on olennaista käynnistää nopeasti.

Yksikön tavoitteena on osallistua yhteen häiriötilanne- tai valmiusharjoitukseen vuosittain. Valmiussuunnitelmaa ja varautumista kehitetään harjoituksissa opitun mukaisesti. Terveysuojeluviranomaisen häiriötilannesuunnitelma, joka on osana Inarin kunnan valmiussuunnitelmaa, päivitetään ohjelmakauden aikana. Samalla varmistetaan, että häiriötilannesuunnitelma on myös osana Utsjoen kunnan valmiussuunnitelmaa. Paikallisen suunnittelun ohella varmistetaan, että terveydensuojelun mukainen varautuminen tulee huomioiduksi hyvinvointialueen tasolla.

5 Valvontaohjelmakauden arviointi

Valvontaohjelman toteutumista arvioidaan Inarin kunnan ympäristöjaostossa vuosittain tammi-helmikuussa. Valvontasuunnitelmaa tarkennetaan ja täsmennetään arvioinnin perusteella. Tämän ohella aluehallintovirasto arvioi terveydensuojelutoimintaa arviointi- ja ohjauksenäytännöllään (edellinen arviointi- ja ohjauksenäytäntö toteutettu 7.11.2024). Ohjelmakauden aikana käynnistytävä Lupa- ja valvontavirasto ratkaisee jatkossa arvioinnissa hyödynnettävät menetelmät.

Valvontaohjelman toteutumisen arvioinnissa tarkastellaan esimerkiksi valvonnan kohdentumista ja kehittymistä, painopisteiden vaikutusta valvonnan vaikuttavuuteen, tavoitteiden saavuttamista sekä tavoitteiden toteutumista tukevia tai haastavia tekijöitä.

6 Suunnitelmallisen säännöllisen valvonnan kohdetyypit ja suunnitelmallinen valvonta vuonna 2025

Seuraavissa taulukoissa (1–6) esitellään säännöllisessä valvonnassa olevat kohdetyypit. Valviran arvioimaa vuosittaista tarkastustiheyttä vähennetään tai lisätään paikallisen riskinarvioinnin perusteella yksittäisten kohteiden kohdalla. Paikallinen riskinarviointi perustuu pitkään kokemukseen kohteista ja tarkastuksilla tehtyihin havaintoihin. Yksityiskohtaista, järjestelmällistä riskinarviointia ei ole tehty, mutta kohteiden kokonaisriskiä arvioidaan käytännössä kaikilla tarkastuksilla. Valvontakohteet tarkastetaan riittävän usein ja siten, että terveyshaittaa mahdollisesti aiheuttavat tekijät havaitaan tarkastuksilla.

Taulukot sisältävät valvontakohteiden määrän kohdetyypeittäin ja vuodelle 2025 suunniteltujen tarkastusten määrän. Kohteita on valvontaohjelmakauden alussa yhteensä 144. Vuodelle 2025 on suunniteltu tehtäväksi yhteensä 46 tarkastusta. Suunniteltujen tarkastusten määrä on selkeästi suurempi kuin vuodelle 2024 suunniteltujen tarkastusten määrä (36) suurilta osin siksi, että valvontaluonnon suurin talousvettä toimittava laitos on aikaisemmin merkitty kirjanpitoon yhtenä valvontakohteena, ja nyt kaikki vesilaitoksen vedenjakelualueet (7 kpl) on merkitty omiksi valvontakohteikseen yleisen ohjeistuksen mukaisesti. Tarkastusten määrä vuosille 2026–28 sisällytetään vuosittain tehtävään valvontasuunnitelman päivitykseen.

Riskiluokat:

Luokkaan 3 kuuluvat ne kohteet, joissa on todennäköistä, että toiminnasta voi aiheutua terveyshaittaa; esimerkiksi kun altistuvien määrä on suuri, toiminta on herkkä häiriöille, vaikutukset terveyteen ovat merkittäviä, altistus aika on pitkä (korkea riski).

Luokkaan 2 kuuluvat ne kohteet, joissa on mahdollista, että toiminnasta voi aiheutua terveyshaittaa, mutta terveysvaikutukset eivät ole merkittäviä (keskisuuri riski)

Luokkaan 1 kuuluvat ne kohteet, joissa on todennäköistä, että toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa (matala riski).

Tarkastustiheys:

2	kaksi kertaa vuodessa
1	kerran vuodessa
0,5	joka toinen vuosi
0,3	kerran kolmessa vuodessa
0,25	kerran neljässä vuodessa
0,2	kerran viidessä vuodessa

6.1 Valvontakohteet taulukoituna kohdetyypeittäin

Taulukko 1. Majoitustoimintaan tarkoitettu tila

TsL toimipaikka tai toiminto	Vatin toimintatypit	Riski-luokka	Tarkastus-tiheys	Kohteiden lkm	Suunnitellut tarkastukset vuodelle 2025
Hotelli, hostelli (retkeilymaja, retkeilyhotelli, kesähotelli ja muut vastaavat), huoneistohotelli, motelli ja matkustajakoti)	Hotelli	2-1	0,2	15	1
	Hostellit, kuten retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit, huoneistohotellit, matkustajakoti / motelli, täysihoitola			7	6
Lomakeskuksen ja leirintäalueen majoitushuoneisto	Lomakeskusten ja leirintäalueiden mökit	2-1	0,2	48	8
Majoituskasarmi	Kasarmit	2-1	0,2	1	1
Majoittumiseen tarjottu kalustettu huoneisto, loma-asunto tai tila (aamiaismajoitus siihen tarkoitetuissa tiloissa sekä asuntola, yömaja, vastaanottokeskus sekä muut vastaavat)	Aamiaismajoitus sekä majoitus maatilamatkailun yhteydessä Asuntolat, yömajat, pakolaisten vastaanottokeskukset Muu loma-asuntojen ammattimainen tarjoaminen Muu majoitustoiminta	2-1	0,2	-	-
			(0 verkkoalustoilla tarjottava pienimuotoinen lyhytaikainen majoitustoiminta)		

Taulukko 2. Yleisölle avoin kuntosali, liikuntatila, sauna, kylpylä, uimahalli, maaumala ja uimaranta

TsL toimipaikka tai toiminto	Vatin toimintatyytit	Riski-luokka	Tarkastus-tiheys	Kohteiden lkm	Suunnitellut tarkastukset vuodelle 2025
Urheiluhalli tai jäähalli	Yleinen liikuntatila	1	0,2	3	1
Yleisölle avoin kuntosali tai liikuntatila, jossa on enemmän kuin yksi liikuntatila	Yleinen liikuntatila	1	0,2	-	-
Yleisölle avoin liikuntatila, jossa on korkeintaan yksi liikuntasali	Yleinen liikuntatila	2-1	0,2	6	1
Yleisölle avoin sauna (pääasiallinen käyttötarkoitus)	Saunat	2	0,5	2	1
Kylpylä, uimahalli, maaumala sekä uimaveden laadun hallinnasta ja direktiivin 76/160/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/7/EY mukainen yleisölle avoin uimaranta (ns. EU-uimaranta)	Yleiset uimarannat (EU-uimarannat), huomattava määrä uimareita päivässä	2	1	-	-
	Yleiset altaat (kylpylä, uimahalli ja maaumala)	3	41	4	3
Muu yleisölle avoin uimaranta	Pienet yleiset uimarannat	2	1	6	3

Taulukko 3. Päiväkoti ja lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvän toiminnan järjestämispaikka sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, korkeakoulutusta, taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävä oppilaitos tai sen opetuksen järjestämispaikka

TsL toimipaikka tai toiminto	Vatin toimintatyytit	Riski-luokka	Tarkastus-tiheys	Kohteiden lkm	Suunnitellut tarkastukset vuodelle 2025
Päiväkoti	Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti, leikkitoiminta tai muu päivätoiminta	2	0,3	15	4
Ryhmäperhepäiväkoti siihen varatussa tilassa	Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti, leikkitoiminta tai muu päivätoiminta	2	0,3	2	1
Lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvä toiminnan järjestämispaikka	Lasten ja nuorten kohteet: kerhotilat, nuorisotilat ja leirikeskukset, lasten iltapäiväkerhot, lasten sisäleikkipuistot ¹	2-1	0,25	9	2
Esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta ja korkeakoulutusta järjestävä oppilaitos	Esiopetus, peruskoulu, lukio, ammattioppilaitos, korkeakoulu, muu aikuiskoulutus ja muut koulut ja oppilaitokset	2	0,3	7	2
Taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävä oppilaitos	Esiopetus, peruskoulu, lukio, ammattioppilaitos, korkeakoulu, muu aikuiskoulutus ja muut koulut ja oppilaitokset	2	0,3	1	1
Opetuksen järjestämispaikka	Esiopetus, peruskoulu, lukio, ammattioppilaitos, korkeakoulu, muu aikuiskoulutus ja muut koulut ja oppilaitokset	2	0,3	-	-

¹ Lasten sisäleikkipuistot ovat 2022 voimaan tulleen lakimuutoksen myötä liikuntatiloja ja ne kirjataan Vatiin toimintatyyppille yleinen liikuntatila.

Taulukko 4. Jatkuvaa hoitoa antava sosiaalihuollon toimintayksikkö

TsL toimipaikka tai toiminto	Vatin toimintatypit	Riski-luokka	Tarkastustiheys	Kohteiden lkm	Suunnitellut tarkastukset vuodelle 2025
Tehostetun palveluasumisen yksikkö tai laitoshoidon antava sosiaalihuollon yksikkö	Vanhainkoti (laitoshuolto), vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt (laitostyyppinen)	2	0,3	4	2
	Kehitysvammalaitos, muu kehitysvammaisten yksikkö (tehostettu palveluasuminen)			1	1
	Muut yksiköt (mielenterveys- ja päihdekuntoutajat; tehostettu palveluasuminen)			-	-
	Muut yksiköt			-	-
Lastensuojelulaitos	Lastenkodit, koulukodit ja nuorisokodit, ammatilliset perhekodit, muut lastensuojeluyksiköt	2	0,3	-	-
Ensi- ja turvakoti	Ensi- ja turvakodit, perhekuntoutusyksiköt	2	0,3	-	-

Taulukko 5. Solariumpalvelu, ihoa rikkova toiminta ja erityistä hygieniaa edellyttävä kauneushoitola

TsL toimipaikka tai toiminto	Vatin toimintatyytit	Riski-luokka	Tarkastustiheys	Kohteiden lkm	Suunnitellut tarkastukset vuodelle 2025
Solariumpalvelu	Solarium	2	0,2	-	-
Ihoa rikkova toiminta	Kosmetologiset huoneistot ja laitokset, tatuointi ja lävistys, muu ihon käsittely tai hoito	2-1	0,25	-	-
Erytistä hygieniaa edellyttävä kauneushoitola	Kosmetologiset huoneistot ja laitokset, tatuointi ja lävistys, muu ihon käsittely tai hoito	2-1	0,25	6	1

Taulukko 6. Talousvettä toimittava laitos

TsL toimipaikka tai toiminto	Vatin toimintatyytit	Riski-luokka	Tarkastus-tiheys	Kohteiden lkm	Suunnitellut tarkastukset vuodelle 2025
18 §:n mukainen talousvettä toimittava laitos	EU-raportoitava vedenjakelualue, vedentoimitus vähintään 1000 m ³ päivässä tai vähintään 5000 henkilölle (ominaisuustieto)	3	1 (0,5 jos vain jakelua)	-	-
18 a §:n mukainen talousvettä toimittava laitos, jonka toimittaman veden määrä on vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin	Muu vedenjakelualue, vedentoimitus 10–999 m ³ päivässä tai 50–4999 henkilölle (ominaisuustieto)	3	1 (0,5 jos vain jakelua)	7	7
18 a §:n mukainen talousvettä toimittava laitos, jonka toimittaman veden määrä on vähemmän kuin 10 kuutiometriä vuorokaudessa ja alle 50 henkilön tarpeisiin	Pieni vedenjakelualue, vedentoimitus < 10 m ³ /vrk tai alle 50 henkilölle (ominaisuustieto)	2	0,5 (0,3 jos vain jakelua)	-	-